

Jad potpiruje onečišćenje na Balkanu

Kategorija: SVIJETAžurirano: Subota, 25 Siječanj 2020 10:41

Objavljeno: Subota, 25 Siječanj 2020 10:41

Kada zima stisne Balkanski poluotok, siromašni su stjerani u kut. Iako svjesni da zagađuju zrak, prisiljeni su ložiti da se zagriju.

Balkanske prijestolnice od Beograda i Sarajeva do Skoplja i Prištine posljednjih su tjedana među deset najzagađenijih većih gradova u svijetu.

Iako su ti gradovi mali u usporedbi s vodećim azijskim onečišćivačima poput New Delhija i Dhake, kombinacija termoelektrana na ugljen, prastarih automobila i kućnih ogrjeva u zrak odašilju toksine.

"Znam da zagađujem. Nisam idiot, ali jedini drugi izbor bi mi bio da kuću grijem na struju, a to je vraški skupo", kaže Trajan Nestorovski, koji se kao i mnogi njegovi susjedi iz radničke klase grije na drva.

Njegova supruga Vera dodaje: "U našem susjedstvu ima nekoliko tvornica koje navečer pale pitaj Boga što".

Zahvaljujući sve većem broj mobilnih aplikacija koje mjere kvalitetu zraka, poput lokalne aplikacije Moj Vozduh (Moj zrak), građani napokon shvaćaju pune razmjere krize.

"Srbija se guši, je li netko vidio ministra zaštite okoliša", pisalo je nedavno na naslovnici beogradskog Blica dok su grad obavijali magla i nečist zrak.

Regijom se posljednjih dana šire prosvjedi.

U Skoplju se mladi nadahnjuju Gretom Thunberg i prosvjeduju petkom.

"Greta nam je svima inspiracija", kaže 17-godišnja Iskra Ilieska.

"Zimi pola moga razreda izostaje s nastave zbog problema s plućima. To nije normalno", dodaje.

Provjetravanje pluća

U susjednoj Bosni, nekoliko stotina ljudi s maskama na licima okupilo se u Tuzli kako bi zatražili da vlasti sastave plan borbe s onečišćenjem i u idućih pet godina u fazama ugase termoelektrane.

"A oni nam kažu da se zatvorimo u kuće, to je jedina mjera koju imaju. Kad pogledate naše ulice i igrališta, djecu nećete vidjeti nigdje", rekla je Alisa Kasumović, majka u svojim četrdesetim godinama.

Tihi ubojica, nečist zrak, uzrokuje gotovo 20 posto prijevremenih smrti u 19 zapadnobalkanskih gradova, navodi se u nedavnom izvješću UN-a.

Glavni izvor toga su prašina, čađa i dim iz termoelektrana i kuća. Više od 60 posto stanovnika u regiji grije se jedino na drva i ugljen, dodaje se u izvješću. Samo je 12 posto zgrada povezano

Jad potpiruje onečišćenje na Balkanu

Kategorija: SVIJETAžurirano: Subota, 25 Siječanj 2020 10:41
Objavljeno: Subota, 25 Siječanj 2020 10:41

na gradske sustave grijanja.

Svi znaju što im je činiti, ali si mnogi u regiji gdje je prosječna plaća oko 500 eura ne mogu priuštiti "čistu energiju"

Sali Ademi, 78-godišnjak iz Prištine, grije se na ugljen.

"Nema gore od toga, ali što mogu drugo?". Zrak u njegovu gradu već je zagađen dvjema obližnjim zastarjelim termoelektranama na ugljen.

U gradovima poput Sarajeva i Skoplja, planine koje okružuju grad pridonose tome da se onečišćeni zrak zadrži u dolinama u kojima žive stanovnici.

Sakiba Sahman (60) Sarajka je koja koristi popust na cijenu karte za žičaru do Trebevića, koji se izdiže iznad sarajevskog smoga.

"Došli smo ovdje na nekoliko sati kako bi provjetrili pluća".

"Dole u gradu, zagađenje je golemo, sve je prljavo, sivo i depresivno", kazala je. (Hina)

